

BLIKVANGER

Amelie Fossoul (33) daagt Vlaamse overheid voor rechter

‘Je wil niet dat de gezondheid van je kind eronder lijdt dat jij doof bent’, zegt Amelie Fossoul. © Fred Debrock

‘36 uur een doventolk mogen gebruiken is veel te weinig’

Twee dove mensen dagen de Vlaamse overheid voor de rechter. Amelie Fossoul is een van hen. ‘Dove mensen hebben recht op 36 privé-tolkuren per jaar. Onvoldoende om deel te nemen aan de samenleving.’

VAN ONZE REDACTRICE

SARAH VANKERSCHAEVER

GENT | Amelie Fossoul (33) is een van de twee dove mensen die vandaag een rechtszaak aanspannen tegen de Vlaamse overheid. Dove mensen hebben jaarlijks recht op 36 L-uren, gesubsidieerde uren waarin een tolk Vlaamse Gebarentaal kan worden ingezet voor privé-situaties. Denk aan een oudercontact of een consultatie. Maar 36 uur is te weinig, vindt de Doven-gemeenschap in Vlaanderen. Doof Vlaanderen ijvert daarom al tien jaar voor een uitbreiding.

‘Als het niet lukt op de vriendelijke manier, moet het maar minder vriendelijk’, zegt Fossoul. ‘Deze rechtszaak is onze laatste kans om gehoord te worden.’ Volgens het Gelijkekansendecreet – de Vlaamse antidiscriminatiewet – is er sprake van discriminatie ‘wanneer redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap worden geweigerd’.

En dat is volgens de twee eisers het geval.

Via een crowdfundingactie werd 30.000 euro ingezameld om advocaten en gerechtskosten te betalen. De twee eisers hopen dat hun persoonlijke verhaal een hefboom kan zijn voor meer levenskwaliteit van de dovengemeenschap in Vlaanderen.

‘Je dochter huilt’

Fossoul is doof geboren. ‘Veel mensen denken dat je dan maar moet lip-lezen, maar daarvoor moet je je niet alleen hard concentreren, zodra iemand minder goed articuleert, tussentaal of dialect spreekt, wordt het nog moeilijker’, zegt ze.

De Vlaamse Gebarentaal is vandaag de voorkeurstaal van bijna 6.000 dove mensen in Vlaanderen. Zo’n 7.000 horende mensen kennen de taal en gebruiken ze geregeld. ‘Helaas gebeurt het zelden dat de notaris, arts, aanne-mer of leerkracht tegenover je een van hen is’, zegt Fossoul. ‘In zulke situaties kan ik dus een tolk inschakelen, alleen moet ik zuinig zijn met amper drie kwartier per week. Zijn de 36 uur op, dan moet ik de rest zelf betalen. Ik werk als laborante, maar het is niet evident om als alleenstaande moeder alle tolkkosten te betalen.’

Het leverde al hallucinante situaties op, vertelt Fossoul. Ze denkt aan haar echtscheiding, aan hoe ze nadien haar huis moest verkopen, aan de oudercon-

tacten op school. Maar bovenal aan haar bevalling. ‘Een van de redenen dat ik naar het UZ Gent ging, was omdat zij over een huistolk beschikken. Dat was een godsgeschenk: bij je eerste kind, dat ook nog eens op 31 weken wordt geboren, is alles overweldigend. Er kwam veel kijken bij de spoedbevalling en je wil geen enkel stukje van de informatie missen die de artsen je geven. Zoals toen ze ter wereld kwam en voor verzorging naar een andere ruimte moest: ik kon haar niet zien en niet horen, dus toen de tolk gebaarde “je dochter huilt” was dat een enorme opluchting.’

Het jaar daarop had Fossouls dochter, vandaag 4,5 jaar oud, als prematuurtje veel bijkomende zorg nodig. Na een jaar had ze zelfs levensbedreigend ondergewicht. ‘Je wil niet dat de gezondheid van je kind eronder lijdt dat

jij doof bent en niet alle advies goed begrijpt’, zegt Fossoul. ‘Dus die 36 L-uren en ons budget verdampten als sneeuw voor de zon.’

Onbeperkt

Er bleven geen uren meer over voor de aannemer die thuis vochtproblemen moest aanpakken, voor een hobby of een babyborrel. ‘Je raakt sociaal geïsoleerd, als niemand je taal spreekt en begrijpt’, legt Fossoul uit. ‘Toen de problemen ook op onze relatie begonnen te wegen, waren er amper tolkuren voor relatietherapie.’ Fossoul hoopt dat het wettelijke maximum van 36 uur nu wordt opgeheven en dat er tolkuren worden toegekend volgens de noden van elke dove persoon.

Bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) weet men dat het aantal L-uren niet voor iedereen volstaat. ‘Daarom is het budget onlangs ook verdubbeld’, zegt woordvoerder Karina De Beule. ‘Helaas is het voor de uitvoering ervan wachten tot de volgende regering.’

De twee dove eisers zijn hiervan op de hoogte, maar zien weinig heil in de verhoging. Ze willen af van een bovengrens. De Beule: ‘We zullen samenzitten met Doof Vlaanderen, maar we willen voorzichtig zijn met het onbeperkt toekennen van middelen. Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap ziet veel noden die om budget vragen.’

Gebarentaal met de dochter. © Fred Debrock